

Załącznik do uchwały nr ...
Rady Gminy Kętrzyn z dnia ...

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY na lata 2019-2021

Projekt

SPIS TREŚCI

I.	WYKAZ SKRÓTÓW	3
II.	WPROWADZENIE.....	4
III.	DIAGNOZA ŚRODOWISKA I PROBLEMU	6
IV.	ANALIZA SWOT	12
V.	ADRESACI PROGRAMU	14
VI.	CELE PROGRAMU.....	15
VII.	REALIZATORZY PROGRAMU	19
VIII.	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU.....	20
IX.	OCZEKIWANE REZULTATY.....	21
X.	MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU	22
XI.	KONSULTACJE SPOŁECZNE	23

I. WYKAZ SKRÓTÓW

BŻ	Bank Żywności
GKRPA	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
GOK	Gminny Ośrodek Kultury w Kętrzynie
GOPS	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kętrzynie
KIS	Klub Integracji Społecznej
KPP	Komenda Powiatowa Policji w Kętrzynie
NGO	Organizacje pozarządowe
NK	Procedura „Niebieskiej Karty”
NZOZ	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotne
OKP	Ośrodek Konsultacyjno-Psychoedukacyjny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
PCPR	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie
PPP	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kętrzynie
PUP	Powiatowy Urząd Pacy w Kętrzynie
SR-ZKSS	Sąd rejonowy Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Kętrzynie
ŚDS	Środowiskowy Dom Samopomocy
POPŻ	Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa
POW	Placówki Oświatowo-Wychowawcze
UG	Urząd Gminy
ZI	Zespół Interdyscyplinarny

II. WPROWADZENIE

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu ról opiekuńczo – wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej. Planowane działania w programie w zależności od celów i poszczególnych zadań prowadzących do ich realizacji, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji danej rodziny, będą miały charakter profilaktyczny, interwencyjny i reintegracyjny.

Interdyscyplinarną pomoc rodzinom przeżywającym kryzys powinny świadczyć lokalne służby społeczne oraz inne podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny, z zachowaniem zasady wzajemnej współpracy oraz poszanowania godności wszystkich uczestników działań. Realizacja programu odbywać się będzie za zgodą rodziny oraz z jej aktywnym udziałem w procesie zmian, z wykorzystaniem jej zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Zapisy Programu są spójne z aktami ustawodawstwa krajowego i lokalnego, takimi jak:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
Dz. U. 2011 nr 149 poz. 887 z późn. zm.
3. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem"
Dz. U. 2016 poz. 1860 z późn. zm.
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
Dz. U. 2018 poz. 1508 z późn. zm.
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 z późn. zm.
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 z późn. zm.
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
Dz. U. z 2018 r. poz. 1030 z późn. zm.
8. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci
Dz. U. z 2018 r. poz. 2134 z późn. zm.
9. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych
Dz. U. z 2018 r. poz. 2220 z późn. zm.
10. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów
Dz. U. z 2018 r. poz. 554 z późn. zm.
11. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kętrzyn na lata 2016 -2025, uchwała Rady Gminy Kętrzyn z dnia 26 października 2016 r. nr XXIX/165/2016.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

III. DIAGNOZA ŚRODOWISKA I PROBLEMU

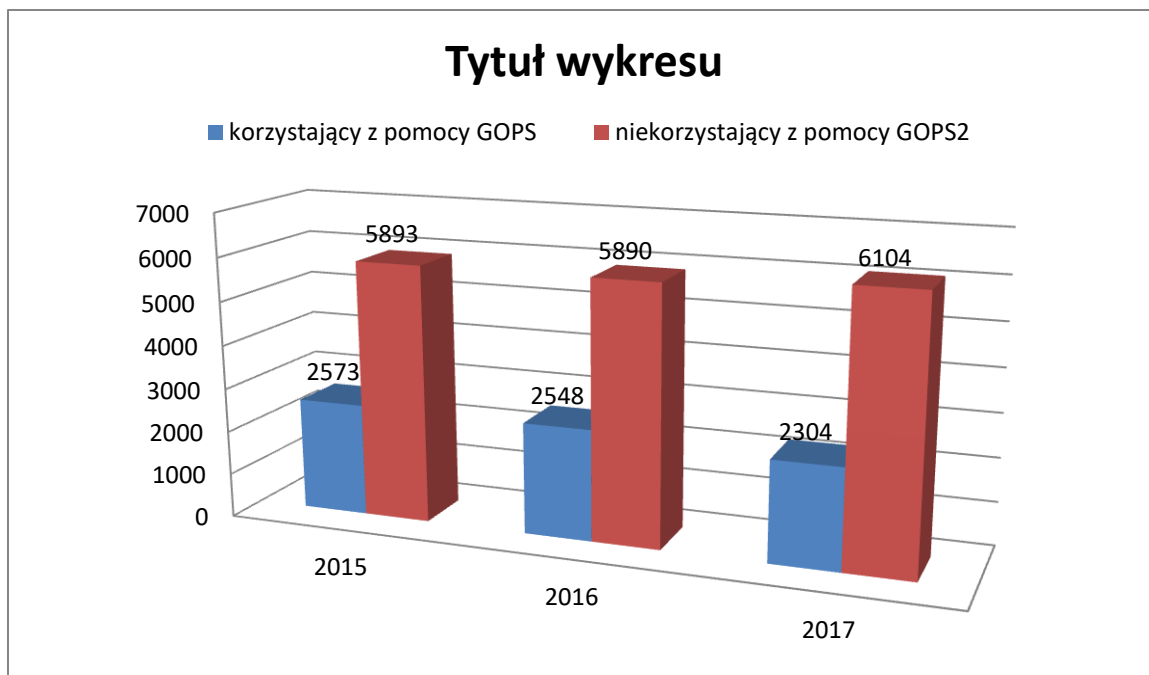
Gmina Kętrzyn zajmuje powierzchnię 28 536 ha. Położona jest w południowo-wschodniej części powiatu kętrzyńskiego, w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego. Gmina wiejska Kętrzyn jest drugą gminą rolniczą w powiecie kętrzyńskim, powierzchnia rolna stanowi ok. 70%. We wschodniej i południowo-wschodniej części gminy skupione są kompleksy leśne – pozostałości wielkiej puszczy pruskiej – zajmujące około 21% powierzchni. Z biegiem lat puszcza została niemalże wytrzebiona, a las utrzymał się na gruntach bagnistych. W Gminie Kętrzyn obserwuje się nietypową dla pozostałych części kraju sytuację w podziale administracyjnym Gminy. Polega ona na tym, że w skład sołectw wchodzi po kilka miejscowości zamieszkiwanych przez nielicznych mieszkańców lub z powodu wyludnienia pozostających już tylko nazwami geograficznymi. Mimo tego nietypowego zjawiska mieszkańcy Gminy tworzą jednorodną kulturowo wspólnotę mieszkańców. Gmina ma swoją bogatą tradycję historyczną, ukształtowane normy i wartości społeczne, a położenie geograficzne Gminy Kętrzyn nie powinno mieć znaczącego wpływu na występowanie problemów społecznych, jednak proces wyludniania się miejscowości oraz niewielka gęstość zaludnienia – utrzymująca się od 2010 roku na poziomie 30 osób na 1 km² - mogą stanowić zagrożenie nie tylko dla rozwoju Gminy, ale też powodować trudności w zaspokajaniu zbiorowych potrzeb mieszkańców oraz organizowaniu usług dla społeczeństwa. Na przestrzeni trzech lat odnotowuje się niepokojący spadek liczby mieszkańców Gminy Kętrzyn, na dzień 31 grudnia 2018 r. stan ludności wyniósł 8129 mieszkańców.

Szczegółowa charakterystyka problemów społecznych występujących na terenie Gminy jest wynikiem analizy dokumentów statystycznych ewidencjonowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kętrzynie, danych statystycznych wygenerowanych z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego dla obszaru Gminy Kętrzyn.

Analizie poddano dokumentację opisującą trzyletni horyzont czasowy, biorąc pod uwagę dane charakteryzujące mieszkańców, w tym dzieci, rodzin korzystających z pomocy społecznej, dodatku mieszkaniowego, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, stypendiów szkolnych i socjalnych. Za najbardziej istotne dla założeń programu uznano wartości liczbowe obrazujące liczbę rodzin, w tym dzieci korzystających z różnego typu wsparcia uznając, że te osoby stanowią istotną grupę reprezentatywną.

Wyszczególnienie	LATA		
	2015	2016	2017
Liczba mieszkańców Gminy Kętrzyn	8466	8438	8408
Liczba dzieci w wieku od 0 do 18	1768	1736	1751
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej, w tym:	757	752	668
Liczba osób w rodzinach	2573	2548	2304
Liczba rodzin z dziećmi	254	257	226
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego (500+)	0	686	660
Liczba dzieci uprawnionych do świadczenia wychowawczego (500+)	0	1112	1138
Liczba rodzin korzystających z zasiłku rodzinnego	450	452	440
Liczba dzieci uprawnionych do zasiłku rodzinnego	892	932	898
Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego	113	109	97
Liczba dzieci uprawnionych do funduszu alimentacyjnego	166	158	138
Liczba dzieci korzystających ze stypendiów socjalnych	372	343	279
Liczba dzieci korzystających ze stypendiów szkolnych	6	6	6
Liczba rodzin korzystających z zasiłków szkolnych	16	4	5
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	216	184	101
Liczba osób zgłoszonych do GKRPA w celu podjęcia leczenia odwykowego	21	33	28
Liczba osób korzystających z Ośrodka Konsultacyjno-Psychoedukacyjnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	73	57	81
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”	53	59	60
Liczba dzieci w rodzinach objętych procedurą „Niebieskiej Karty”	35	31	22
Liczba dzieci/młodzieży w terenie Gminy Kętrzyn przebywających w pieczy zastępczej	16	18	18
Liczba asystentów rodziny	1	1	1
Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystentów rodziny	11	11	13
Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystentów rodziny	32	32	45

Tabela 1. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej mieszkańców Gminy Kętrzyn.

Wykres. 1 Mieszkańcy Gminy Kętrzyn korzystający z pomocy GOPS Kętrzyn.

Liczba ludności Gminy Kętrzyn na przestrzeni trzech lat systematycznie maleje, maleje również odsetek rodzin objętych pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kętrzynie. Ze świadczeń pomocy społecznej w latach 2015-2017 w ramach zadań własnych i zleconych, bez względu na ich rodzaj, formę i źródło finansowania, łącznie skorzystało:

- w 2015 r. 757 rodzin liczących 2573 osób , w tym 254 rodzin z dziećmi
- w 2016 r. 752 rodzin liczących 2548 osób , w tym 257 rodzin z dziećmi
- w 2017 r. 668 rodzin liczących 2304 osób , w tym 226 rodzin z dziećmi

Dane GOPS wskazują, że w ostatnim roku analizowanego okresu 27,4 % mieszkańców Gminy Kętrzyn korzystało z pomocy społecznej. Porównując dane o rodzinach korzystających ze wsparcia pomocy społecznej na przestrzeni analizowanego okresu należy uznać, że odsetek korzystających z pomocy społecznej maleje, jednakże na podobnym poziomie utrzymuje się liczba rodzin z dziećmi, które stanowią ponad 33 % ogółu rodzin. W poniższej tabeli przedstawiono liczbę rodzin oraz liczbę osób w rodzinach korzystających ze wsparcia GOPS, w podziale na przyczyny korzystania z pomocy. W kolejnej natomiast przedstawiono typy rodzin oraz liczbę dzieci w rodzinie, objętych pomocą społeczną w latach 2015 – 2017.

Wyszczególnienie	2015		2016		2017	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
ubóstwo	707	2406	697	2354	623	2143
bezrobocie	631	2316	614	2264	528	2002
niepełnosprawność	120	273	127	295	124	302
potrzeba ochrony macierzyństwa	48	336	47	328	41	286
długotrwała choroba	40	76	39	75	33	61
bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	10	45	9	38	6	26
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	1	0	0	1	1
bezdomność	5	7	2	3	1	1

Tabela 2. Przyczyny przyznawania pomocy mieszkańcom Gminy Kętrzyn.

Dominującymi problemami w rodzinach korzystających ze wsparcia pomocy społecznej jest ubóstwo (próg dochodowy 528 zł na osobę w rodzinie), a w następnej kolejności bezrobocie, potrzeba ochrony macierzyństwa, długotrwała choroba. Znaczną liczbę stanowią rodziny wieloprotblemowe, które nie są w stanie samodzielnie przezwyciężyć trudności życiowych. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego jest najczęstszą przyczyną trudności w pełnieniu prawidłowych ról społecznych i rodzicielskich.

W dalszym ciągu główną przesłanką przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w analizowanym okresie jest ubóstwo, pomimo jego spadku. W Gminie Kętrzyn nadal ważną kwestią społeczną jest bezrobocie. Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kętrzynie na dzień 31 grudnia 2017 r. liczba bezrobotnych w Gminie Kętrzyn wynosiła 524, w tym jedynie 80 osób posiadało prawo do zasiłku dla bezrobotnych.

Ze wszystkich rodzin korzystających z pomocy Ośrodka najwięcej było rodzin, w których było dwoje lub jedno dziecko. Typy rodzin oraz liczbę dzieci w rodzinach objętych pomocą społeczną w latach 2015 – 2017 obrazuje poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	2015	2016	2017
Liczba rodzin pełnych z dziećmi o liczbie dzieci:	194	190	175
1	76	73	66
2	83	83	74
3	22	21	21
4	7	9	10
5	4	2	3
6	1	1	0
7 i więcej	1	1	1
Liczba rodzin niepełnych z dziećmi o liczbie dzieci:	60	67	51
1	30	37	36
2	24	24	17
3	6	5	5
4	0	1	3

Tabela 3. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną z podziałem na liczbę dzieci w rodzinie.

W wyniku dysfunkcji, które dotyczą rodziny objęte wsparciem dochodzi do sytuacji kryzysowych, kiedy należy zabezpieczyć dobro małoletnich dzieci poprzez umieszczenie w pieczy zastępczej. Liczbę dzieci przebywających w systemie pieczy zastępczej przedstawiają dane PCPR.

Rodzaj pieczy	Liczba podmiotów			Liczba dzieci przebywających		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Piecznia zastępcza – rodzinna						
rodziny zastępcze spokrewnione	7	8	8	13	14	12
rodziny zastępcze niezawodowe	3	3	3	3	3	3
rodziny zastępcze zawodowe, w tym pogotowie rodzinne i rodziny zawodowe specjalistyczne	4	5	5	11	15	13
rodzinne domy dziecka	0	0	0	0	0	0
Razem:	14	16	16	27	32	28
Piecznia zastępcza – instytucjonalne						
placówki opiekuńczo-wychowawcze	2	2	2	7	4	4
Razem:	2	2	2	7	4	4
Ogółem:	16	18	18	34	36	32

Tabela 4. Liczba dzieci przebywająca w systemie pieczy zastępczej.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dała gminom możliwość przeciwdziałania niekorzystnym zjawiskom poprzez wspieranie rodzin, w tym m. in. poprzez asystenta rodziny. Poniższa tabela przedstawia typy rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2015 – 2017 z wyszczególnieniem liczby dzieci w rodzinach.

Wyszczególnienie	2015	2016	2017
Liczba rodzin	11	11	12
osób w rodzinach	49	49	65
dzieci w rodzinach	32	32	45
o liczbie dzieci:			
1	1	1	1
2	1	2	3
3	5	4	2
4 i więcej	3	3	7

Tabela 5. Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny w latach 2015-2017;

W latach 2015-2017 liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej utrzymuje się na podobnym poziomie. W celu przeciwdziałania tej sytuacji Gmina Kętrzyn we współpracy z jednostkami gminnymi, powiatowymi, organizacjami pozarządowymi realizuje różnorodne działania, należą o nich:

- wzmoczona praca socjalna z rodziną wieloproblemową, zagrożoną kryzysem
- zatrudnianie asystenta rodziny
- poradnictwo, konsultacje psychologiczne, prawne i terapeutyczne
- realizacja projektów i innych działań takich jak:
 - Szkoła dla Rodziców,
 - profilaktyka uzależnień,
 - przeciwdziałanie przemocy,
 - zarządzanie budżetem domowym,
 - organizacja czasu wolnego,
 - profilaktyka zdrowego stylu życia
- szeroka oferta pomocowa Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego
- zintensyfikowane wsparcie finansowe i rzeczowe
- działania wspierające aktywizację zawodową: prace społecznie – użyteczne, prace interwencyjne, roboty publiczne, uczestnictwo w zajęciach w KIS

IV. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT to jedna z najpopularniejszych technik analitycznych, służąca do porządkowania informacji. Skupia się ona głównie na odpowiedzi na pytania:

- Czy obecny stan zasobów gminy stanowi silną czy słabą stronę, tzn. czy jest czynnikiem ułatwiającym, czy utrudniającym rozwój?
- Jakie szanse i zagrożenia dla gminy płyną z jej kontaktów z bliższym lub dalszym otoczeniem?

Analiza tych czynników pozwala na ocenę, jaki typ działań jest najbardziej użyteczny w osiągnięciu założonych celów. Jakościowa analiza obecnej sytuacji rodziny, dziecka i systemu opieki oraz prawdopodobnej przyszłej sytuacji pozwala na ukierunkowanie działań w ten sposób, by sprzyjały one osiągnięciu założonego celu.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">• Realizacja celów strategicznych i operacyjnych wynikających z dokumentów strategicznych:<ul style="list-style-type: none">- Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kętrzyn na lata 2016 - 2025- Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii uchwalanego co roku przez Radę Gminy Kętrzyn• Działalność Ośrodka Konsultacyjno-Psychoedukacyjnego przy GOPS Kętrzyn• Profesjonalna i aktywna współpraca instytucji działających na rzecz rodziny• Wsparcie udzielane przez asystenta rodziny• Realizowanie dodatkowych form pracy z rodziną• Funkcjonowanie na terenie powiatu Punktu Interwencji Kryzysowej• Powoływanie doraźnych zespołów interdyscyplinarnych w sprawie rodzin przezywających trudności• Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie• Powoływanie grup roboczych realizujących indywidualny plan pomocy rodzinom dotkniętym przemocą domową• Rozwinięta sieć instytucji wspierających rodzinę (w szczególności Gmina, Policja, Sąd, GOPS, PCPR, GKRPA, PPP, organizacje pozarządowe)• Szeroki dostęp do poradnictwa specjalistycznego (prawnika, psychologa,	<ul style="list-style-type: none">• Ubóstwo• Bezrobocie• Wysokie koszty utrzymania rodziny• Niewystarczająca liczba mieszkań socjalnych• Brak zaplecza zabezpieczającego egzekucje eksmisji sprawców przemocy w rodzinie• Utrudniony dostęp do specjalistycznych usług medycznych w zakresie ochrony zdrowia• Brak gotowości rodziny do zmiany stylu życia• Bezradność i roszczeniowość rodzin korzystających z pomocy społecznej (negatywne wzorce pokoleniowe)• Brak poradni rodzinnej• Brak rodzin wspierających

<p>terapeuty)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dostępność usług opiekuńczych i specjalistycznych, świadczonych rodzinom • Wystarczająca ilość i dobra jakość funkcjonowania placówek opiekuńczych i oświatowych na terenie Gminy (przedszkola i szkoły i inne placówki oświatowe) • Rozwinięta baza rekreacyjno-sportowa służąca rodzinie na terenie gminy (boiska Orlik, zielone siłownie, place zabaw) • Funkcjonowanie Gminnej Karty Dużej Rodziny • Funkcjonowanie placówek ochrony zdrowia na terenie gminy • Oferta zajęć pozalekcyjnych na terenie gminy (szkoły oraz świetlice wiejskie) 	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych • Edukacja i uświadamianie społeczeństwa nt. problemów społecznych • Pozyskiwanie środków pozabudżetowych na przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu oraz na usługi społeczne • Możliwość zwiększenia kadry asystentów rodziny w GOPS ze środków zewnętrznych • Pozyskanie kandydatów do tworzenia rodzin wspierających • Podnoszenie kwalifikacji przez służby wspierające rodzinę • Edukacja rodziców, w szczególności przez treningi umiejętności rodzicielskich, radzenia sobie ze stresem, agresją, bezradnością, zarządzanie budżetem domowym • Wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę • Podjęcie współpracy w powiatem i sąsiednimi gminami w celu zabezpieczenia osób i rodzin poprzez umieszczanie w mieszkaniu chronionym i punkcie interwencji kryzysowej • Utworzenie Centrum Aktywności Lokalnej na terenie Gminy Kętrzyn 	<ul style="list-style-type: none"> • Zanik więzi i tradycji rodzinnych • Wzrost kosztów utrzymania rodziny • Stereotypowe postrzeganie instytucji pomocowych • Rozpad związków (rozwoły, separacje, wyjazdy za granicę) • Istnienie zjawisk patologicznych (przemoc, narkomania, alkoholizm i inne uzależnienia) • Zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców • Uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko „dziedziczenia biedy” • Niewystarczająca ilość środków finansowych na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej • Wzrost liczby zadań zleczanych samorządom gminnym bez zabezpieczenia środków finansowych • Demoralizacja dzieci i młodzieży

V. ADRESACI PROGRAMU

Odbiorcami Programu będą rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Kętrzyn wychowujące dzieci i przeżywające różnego rodzaju trudności, których same nie mogą pokonać, a także rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej i wyrażają chęć współpracy na rzecz odzyskania opieki nad dzieckiem i powrotu do domu rodzinnego. W szczególności Program skierowany jest do:

- rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i niezaradnych życiowo
- Rodin żyjących w niedostatku materialnym, w tym bezrobotnych
- rodzin dotkniętych uzależnieniami i przemocą
- rodzin z dziećmi zagrożonymi niedostosowaniem społecznym

VI. CELE PROGRAMU

Cel główny: Rozwój zintegrowanego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cel szczegółowy 1		
Zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny i dziecka		
Zadania	Wskaźniki realizacji działań	Realizator
Monitoring sytuacji rodzin z dziećmi	<ul style="list-style-type: none"> liczba wywiadów środowiskowych 	GOPS
Objęcie pomocą finansową i rzeczową rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji materialnej (bezpieczeństwo Socjalne)	<ul style="list-style-type: none"> liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną liczba dzieci korzystających z posiłku liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy żywnościowej (POPŻ,) liczba rodzin z dziećmi korzystających ze świadczeń rodzinnych liczba rodzin z dziećmi korzystających ze świadczeń Funduszu Alimentacyjnego liczba rodzin z dziećmi objętych świadczeniami wychowawczymi (500+) liczba rodzin z dziećmi korzystających z dodatku mieszkaniowego liczba rodzin z dziećmi korzystających z dodatku energetycznego 	GOPS BŻ
Cel szczegółowy 2		
Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży		
Zadania	Wskaźniki realizacji działań	Realizator
Udzielanie pomocy w formie: stypendiów, zasiłków szkolnych, wyprawki szkolnej, specjalnych rządowych programów pomocy dzieciom i uczniom	<ul style="list-style-type: none"> liczba rodzin / dzieci korzystających ze stypendiów socjalnych liczba rodzin / dzieci korzystających z zasiłków szkolnych liczba rodzin / dzieci korzystających z wyprawek w ramach rządowego programu liczba rodzin / dzieci korzystających z zasiłków w ramach specjalnych rządowych programów pomocy dzieciom i uczniom 	GOPS
Prowadzenie świetlic dla dzieci i młodzieży	<ul style="list-style-type: none"> liczba świetlic wiejskich liczba dzieci i młodzieży uczęszczających do świetlic wiejskich liczba świetlic szkolnych liczba dzieci i młodzieży uczęszczających do świetlic szkolnych 	GOK
Realizowanie programów profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży	<ul style="list-style-type: none"> liczba programów / przedsięwzięć rodzaje programów / przedsięwzięć 	GKRPA

Integracyjne formy nauczania, opieki i rehabilitacji dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością	<ul style="list-style-type: none"> • liczba klas integracyjnych • liczba oddziałów/grup integracyjnych w przedszkolach • liczba szkół/przedszkoli z klasami/grupami integracyjnymi • liczba dzieci niepełnosprawnych w oddziałach/grupach/klasach • liczba placówek oświatowych / terapeutycznych dla dzieci i młodzieży • liczba dzieci objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi • liczba dzieci objętych wspomaganie rozwoju w placówkach oświatowych / terapeutycznych 	UG, POW
Wsparcie dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych poprzez poradnictwo Psychologiczne, pedagogiczne	<ul style="list-style-type: none"> • ilość pedagogów szkolnych • ilość psychologów szkolnych • liczba konsultacji 	UG, POW PPP
Cel szczegółowy 3 Kształtowanie i wzmacnianie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji		
Zadania	Wskaźniki realizacji działań	Realizator
Praca środowiskowa promująca właściwe wzorce rodziny	<ul style="list-style-type: none"> • liczba asystentów rodziny • liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny • liczba pracowników socjalnych • liczba rodzin objętych pracą socjalną • liczba innych specjalistów • liczba rodzin wspierających 	GOPS
Wspieranie rodzin biologicznych, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej	<ul style="list-style-type: none"> • liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej ogółem • liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w roku sprawozdawczym • częstotliwość kontaktów dziecka z rodzicem biologicznym: <ul style="list-style-type: none"> • - brak kontaktu • - sporadyczny kontakt • - regularny kontakt • liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych • formy i metody wspierania rodzin biologicznych 	GOPS

Zapewnienie innych form wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze	<ul style="list-style-type: none"> • liczba rodzin objętych nadzorem kuratorskim • liczba podmiotów świadczących specjalistyczną pomoc dla rodzin • liczba rodzin, które skorzystały z poradnictwa psychologicznego, poradnictwa prawnego, terapii, mediacji, usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych • liczba udzielonych konsultacji / porad psychologicznych / prawnych • inne formy wsparcia (jakie? Ilość) 	SR-ZKSS
Realizowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych dla rodziców	<ul style="list-style-type: none"> • liczba programów / przedsięwzięć • rodzaje programów przedsięwzięć • zakres tematyczny • ilość zorganizowanych spotkań dla rodziców 	GKRPA KIS
Współpraca podmiotów pracujących na rzecz rodziny (instytucje samorządowe, placówki oświatowe, kościoły, związki wyznaniowe, fundacje, stowarzyszenia)	<ul style="list-style-type: none"> • liczba podmiotów współpracujących na rzecz rodziny • liczba posiedzeń ZI • liczba informacji do SR dot. sytuacji dziecka w rodzinie • liczba posiedzeń dot. Oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej (rodzinnej i instytucjonalnej) • liczba planów pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej • liczba informacji o rodzicach biologicznych, których dzieci umieszczone są w pieczy zastępczej 	GOPS PCPR POW
Cel szczegółowy 4		
Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży		
Zadania	Wskaźniki realizacji działań	Realizator
Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami i motywowanie do podjęcia leczenia/terapii, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin z dziećmi	<ul style="list-style-type: none"> • liczba rodzin z dziećmi, którym udzielono pomocy z powodu uzależnienia • liczba konsultacji psychologicznych/ terapeutycznych • liczba spraw skierowanych do GKRPA 	GOPS
Realizowanie zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • liczba uruchomionych procedur NK, w tym w rodzinach z dziećmi • liczba grup roboczych • liczba spraw skierowanych do Prokuratury • liczba spraw skierowanych do GKRPA z Grup Roboczych ZI • podmioty, które wszczęły NK • liczba osób objętych dozorem za przestępstwa z art. 207 § 1 k.k. 	KPP ZI GKRPA
Zabezpieczanie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	<ul style="list-style-type: none"> • wysokość środków finansowych przeznaczonych na współfinansowanie dziecka w pieczy zastępczej 	GOPS

<p>Organizowanie form aktywnego spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży, rodzin z dziećmi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba programów/projektów • liczba uczestników • formy spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież • formy aktywnego spędzania czasu wolnego przez rodziny z dziećmi • formy / ilość organizowanych form wypoczynku letniego • ilość dzieci biorących udział w zorganizowanych formach wypoczynku letniego • liczba wydanych Kart Dużej Rodziny w ramach programu gminnego • liczba rodzin, którym wydano Karty Dużej Rodziny w ramach programu gminnego • liczba wydanych Kart Dużej Rodziny w ramach programu rządowego • liczba rodzin, którym wydano Karty Dużej Rodziny w ramach programu rządowego 	<p>GOPS UG Kuratorium Oświaty NGO</p>
--	---	---

Cel szczegółowy 5
Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych

Zadania	Wskaźniki realizacji działań	Realizator
<p>Praca środowiskowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny • liczba rodzin objętych pracą socjalną 	<p>GOPS</p>
<p>Zapewnienie innych form wsparcia dla rodzin</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba rodzin korzystających z poradnictwa psychologicznego, poradnictwa prawnego, skoordynowanych działań w zakresie kompleksowego wsparcia kobiet w ciąży i ich rodzin • liczba rodziców lub opiekunów, korzystających z opieki wychowawczej • liczba osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub ze spektrum autyzmu korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w ośrodku wsparcia – ŚDS • ilość osób / rodzin biorących udział w zajęciach: -szkoła Rodzenia -poradnia laktacyjna 	<p>OKP GOPS PUP ŚDS NZOZ</p>

VII. REALIZATORZY PROGRAMU

Założenia Gminnego Programu Wspieranie Rodziny na lata 2019-2021 w Gminie Kętrzyn powinny realizować podmioty, które w ramach swoich kompetencji posiadają obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz podmioty lub osoby specjalizujące się bądź mające kontakt z dzieckiem i rodziną. Przy realizacji Programu współpracować winny:

- a) Podmioty publiczne:
 - a. Właściwe wydziały i stanowiska Urzędu Gminy Kętrzyn;
 - b. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kętrzynie;
 - c. Przedszkola publiczne;
 - d. Szkoły podstawowe;
 - e. Gminny Ośrodek Kultury;
 - f. Biblioteki;
 - g. NZOZ.
- b) Podmioty niepubliczne:
 - a. Organizacje pozarządowe działające w zakresie: profilaktyki, wspierania rodziny i dziecka, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, pomocy społecznej, edukacji, promocji i ochrony zdrowia;
 - b. Kościoły i związki wyznaniowe;
 - c. Lokalne media.
- c) Samorządowe służby i instytucje o zasięgu powiatowym i inne:
 - a. Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie;
 - b. Komenda Powiatowa Policji;
 - c. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna;
 - d. Powiatowy Urząd Pracy;
 - e. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy;
 - f. Szkoły ponadgimnazjalne;
 - g. Sąd Rejonowy – Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej.

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 w Gminie Kętrzyn są środki finansowe poszczególnych podmiotów odpowiedzialnych za realizację zadań określonych w ustawach:

- z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej
- z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

oraz środki pozyskane na zadania związane z realizacją Programu w formie: dotacji celowych z budżetu państwa, dotacji na realizację rządowych programów: wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, dla rodzin wielodzietnych i innych, dotacji na realizację projektów realizowanych ze środków unijnych.

IX. OCZEKIWANE REZULTATY

Spodziewanymi rezultatami realizowanego w latach 2019-2021 Programu Wspierania Rodziny w Gminie Kętrzyn są:

- poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej i przywrócenie im zdolności do prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich;
- ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego rodzin z różnego rodzaju dysfunkcjami, uzależnieniami;
- powrót dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej;
- podniesienie świadomości społeczeństwa o dostępnych formach wsparcia rodzin przeżywających trudności lub nimi zagrożonych;
- rozwijanie współpracy różnorodnych podmiotów na rzecz wspierania rodziny.

X. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowania działań, głównie w oparciu o analizę osiągniętych wskaźników realizacji działań. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych. Realizacja Programu opiera się na stałej współpracy pomiędzy podmiotami współpracującymi, w celu Realizacji założonych działań oraz prowadzenia ewaluacji i monitoringu. Monitorowanie i ewaluacja Programu będzie odbywać się poprzez przedkładanie przez Wójta Gminy Kętrzyn w terminie do 31 marca każdego roku Radzie Gminy Kętrzyn rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny, sporządzanego na podstawie informacji od podmiotów uczestniczących w jego realizacji.

Koordinatorem realizacji Gminnego Programu Wspierania rodziny na lata 2019-2021 jest Gminny ośrodek Pomocy Społecznej w Kętrzynie. Podmioty lokalnego wsparcia rodziny będą przekazywać sprawozdania z realizacji zadań własnych, zawartych w niniejszym Programie w formie elektronicznej na adres gops.ketrzyn@wp.pl lub w formie pisemnej na adres Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kętrzynie, w terminie do 28 lutego każdego roku.

XI. KONSULTACJE SPOŁECZNE

Konsultacje społecznej Gminnego Programu Wspierania rodziny na lata 2019-2021 odbyły się w lutym 2019 roku. Projekt Programu w raz z informacją o konsultacjach został umieszczony na stronie internetowej Urzędu Gminy Kętrzyn i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kętrzynie. W celu dotarcia do szerokiego grona odbiorców projektu, Program został przesłany na adresy mailowe głównych realizatorów Programu.